

Ιολίνα και Κορονάκος για Εκπαιδευτικούς

Η υγειονομική κρίση που ξέσπασε στη διεθνή κοινότητα αλλά και στη χώρα μας τους τελευταίους μήνες άλλαξε την καθημερινότητά μας. Μέσα σε λίγες εβδομάδες κληθήκαμε να προσαρμοστούμε σε μια νέα πραγματικότητα και να αντιμετωπίσουμε καταστάσεις πολύ διαφορετικές από αυτές που είχαμε συνηθίσει.

Κατά την διάρκεια των πρωτόγνωρων συνθηκών που βιώσαμε και εξακολουθούμε να βιώνουμε όλοι, δημιουργήθηκε η ιστορία του Κορονάκου και της Ιολίνας. Πρόκειται για δύο αδέρφια που φοιτούν στον Δημοτικό και πλήττονται από τον εγκλεισμό τους στο σπίτι. Προσπαθούν να νικήσουν μία πλευρά του Κορονοϊού που με ύπουλο τρόπο διαβρώνει τις σχέσεις των μελών της οικογένειάς τους, επιβαρύνει αρνητικά το συναίσθημά τους και κατευθύνει τις σκέψεις τους σε απαισιόδοξους και καταστροφικούς μονόδρομους.

Κατά τη διάρκεια του υποχρεωτικού εγκλεισμού έγιναν θεμελιώδεις ανατροπές σχετικά με την εκπαίδευση των μαθητών, οι οποίες ενδέχεται να έχουν μακροχρόνιες συνέπειες ακόμη και αφού αποκατασταθεί πλήρως η κανονική φοίτηση στο σχολείο. Εσείς, οι εκπαιδευτικοί, συνεχίσατε την εκπαίδευση των μαθητών σας σε μία νέα βάση και ανταποκριθήκατε σε μία διαφορετική καθημερινότητα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Παρά τις τυχόν προσωπικές δυσκολίες και ανησυχίες διαχειριστήκατε καλά τη νέα κατάσταση με τη βοήθεια της τεχνολογίας.

Πετύχατε να διατηρηθεί κάποια κανονικότητα παρά τη μη-φοίτηση στο σχολείο, να μην χαθεί η επαφή των μαθητών, να διατηρηθεί η συνοχή της τάξης και κυρίως να μην υπάρξουν μεγάλα μαθησιακά κενά.

Εκτός όμως της σχολικής και μαθησιακής υποστήριξης που προσφέρατε με αυτοθυσία στους μαθητές σας κληθήκατε να παίξετε έναν εξίσου σημαντικό ρόλο στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών σας. Αυτό το ρόλο δεν μπορεί να τον προσφέρει καμία μορφή τεχνολογίας, ακόμη και η πιο εξελιγμένη. Πιστεύουμε ότι οι ιστορίες της Ιολίνας και του Κορονάκου μπορούν να χρησιμοποιηθούν με ένα δημιουργικό τρόπο και να εμπλουτίσουν τις δράσεις που έχετε ήδη σκεφτεί και έχετε βάλει σε εφαρμογή. Οι μαθητές σας λοιπόν αναβιώνοντας τις εμπειρίες του εγκλεισμού των μικρών ηρώων της ιστορίας και αναλύοντας τις τρέχουσες στην μεταβατική εποχή που διανύουμε, μπορούν να βοηθηθούν άμεσα, ώστε όχι μόνο να ξεπερνούν τις δυσκολίες που εμφανίζονται τώρα αλλά και να ενισχυθούν οι δυνάμεις αυτορρύθμισής τους και για το μέλλον.

Ειδικότερα, η χρήση των ιστοριών ενισχύει τη στήριξη των ποικίλων ψυχοσυναισθηματικών αναγκών των μαθητών (μαθητές που συνεχίζουν τη διαδικτυακή εκπαίδευση, μαθητές σε ευπαθείς ομάδες, μαθητές στη φυσική τάξη κτ.λ).

Το μοίρασμα των ιστοριών της Ιολίνας και του Κορονάκου με τους μαθητές σας μπορεί να συμβάλλει στη φυσιολογικοποίηση των φόβων και των δυσάρεστων συναισθημάτων των παιδιών. Η ταύτιση με τις ανησυχίες και τις εμπειρίες των ηρώων μας, όπως στο επεισόδιο όπου η Ιολίνα αρρώστησε και φοβόταν ή στο επεισόδιο που τα παιδιά είχαν άγχος που θα έβγαιναν ξανά έξω μετά από τον εγκλεισμό, μπορεί να

βοηθήσει τα παιδιά να αποκτήσουν αυτογνωσία αλλά και να αποδεχτούν τόσο την παρούσα κατάσταση όσο και τα συναισθήματά τους. Έτσι τα παιδιά μπορούν να απενεχοποιηθούν καθώς κατανοούν ότι τα δυσάρεστα συναισθήματα που βιώνουν, όπως ο θυμός ή ο φόβος, είναι συναισθήματα που βιώνουν πολλά άλλα παιδιά και θεωρούνται φυσιολογικά.

Επιπλέον, μπορεί να συμβάλλει στον καθησυχασμό των μαθητών σας. Πολλά παιδιά ενδέχεται να είναι τρομαγμένα καθώς είναι πιθανόν να έγιναν αποδέκτες διαφόρων πληροφοριών τις οποίες δεν είναι απαραίτητο να τις κατανόησαν. Με τη βοήθεια των ιστοριών οι μαθητές βρίσκουν τρόπους να καθησυχάζουν τους φόβους και να σταθούν με ρεαλισμό και αντοχή στη νέα πραγματικότητα.

Η ποικιλία της θεματολογίας των επεισοδίων ενθαρρύνει το μοίρασμα, και την ανοιχτή επικοινωνία γύρω από τα τρέχοντα θέματα της συγκεκριμένης περιόδου, όπως για παράδειγμα το βαθμό κατανόησης και συμμόρφωσης των παιδιών στα απαραίτητα μέτρα προστασίας και πρόληψης και κυριότερα τη συναισθηματική τους αντίδραση σε αυτή την περίοδο.

Επιπλέον, η πλοκή κάθε επεισοδίου ουσιαστικά αναδεικνύει την εύρεση των εσωτερικών δυνάμεων κάθε παιδιού για να αντιμετωπίσει και να διαχειριστεί δυσάρεστα συναισθήματα και καταστάσεις. Όπως οι ήρωες κάθε επεισοδίου αναζητούν μια λύση για τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν έτσι και τα παιδιά, μέσα από την ταύτισή τους με τον ήρωα ψάχνουν λύσεις και τις προτείνουν μέσα από την δυνατότητα επικοινωνίας με μέλη. Έτσι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν σημαντικές δεξιότητες όπως η επίλυση προβλημάτων, η δημιουργικότητα, κ.λ.π.

Κατά τον ίδιο τρόπο, κάθε επεισόδιο βασίζεται ουσιαστικά στην ανάδειξη πανανθρώπινων αξιών (π.χ.: αισιοδοξία, δημιουργικότητα, φαντασία, εγγύτητα με την οικογένεια, φιλία, κλπ) οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν πυξίδα στη ζωή των παιδιών διαμορφώνοντας την προσωπικότητά τους και καθοδηγώντας τα σε δύσκολες και μη στιγμές της ζωής.

Προτάσεις για τη χρήση των ιστοριών στην ηλεκτρονική τάξη και στη φυσική τάξη

Αρχικά, θα μπορούσατε να παρουσιάσετε τα δυο αδέλφια στους μαθητές σας. Σε περίπτωση που τους είναι άγνωστα μπορείτε να τους προτείνετε να διαβάσουν το πρώτο επεισόδιο κατά τον ελεύθερο χρόνο τους ώστε να το συζητήσετε και να το επεξεργαστείτε μαζί την επόμενη ημέρα στα πλαίσια της ηλεκτρονικής ή φυσικής τάξης. Εναλλακτικά μπορείτε να τους διαβάσετε εσείς το επεισόδιο και στη συνέχεια να εντάξετε σχετικές δραστηριότητες στο καθημερινό σας πρόγραμμα.

Η ανάγνωση των ιστοριών μπορεί να συμβάλλει ποικιλοτρόπως στην καλλιέργεια των παιδιών. Στοχεύοντας στην εικαστική τους έκφραση μπορείτε να τους προτείνετε να ζωγραφίσουν το συναίσθημα του ήρωα, όπως αυτό εκφράζεται μέσα από συγκεκριμένα επεισόδια. Επίσης μπορούν να δώσουν μορφή στις σκέψεις των πρωταγωνιστών και να τις παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους. Η ανταλλαγή συναισθημάτων θα βοηθήσει τα παιδιά να αισθανθούν συνδεδεμένα και ασφαλή.

Επιπλέον, τα παιδιά θα μπορούσαν να εκφράσουν τις δικές τους σκέψεις και τα συναισθήματά τους μέσα από καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως, το θεατρικό παιχνίδι, η χορογραφία, το τραγούδι. Αυτό θα μπορούσε να διαδραματισθεί κατά τη διάρκεια κάποιας διδακτικής ώρας ή ακόμη και σε κάποιο από τα διαλείμματα. Αν τα παιδιά δεν συμμετέχουν στη φυσική τάξη, μπορείτε να το προτείνετε σαν δημιουργική απασχόληση με μέλη της οικογένειάς τους. Όποιες κι αν είναι οι συνθήκες, κάτω από τις οποίες θα κληθείτε να συνεχίσετε το έργο σας, χρειάζεται να γίνει με σεβασμό στις ανάγκες και τις επιθυμίες των παιδιών. Δεν χρειάζεται να τα πιέσετε να μοιραστούν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους ή να συμμετάσχουν σε κάποια δραστηριότητα σε περίπτωση που δεν το επιθυμούν.

Επίσης μπορείτε να αναθέσετε στους μαθητές σας να εντοπίζουν σε κάθε επεισόδιο τη δεξιότητα/αξία που βοήθησε τους ήρωές μας. Στο τέλος μπορούν να φτιάξουν το δικό τους «βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών» το οποίο θα περιέχει όλα τα απαραίτητα εφόδια για να διαχειριστούν δύσκολες καταστάσεις της ζωής. Με ανάλογο τρόπο μπορείτε να τους προτείνετε μία ομαδική εργασία όπου όλοι μαζί καλούνται να βρουν ένα σχέδιο δράσης ενάντια στον Κορονοϊό. Ο στόχος τους θα είναι να νικήσουν όλοι μαζί, σαν τάξη, αυτόν τον ύπουλο εχθρό. Έτσι ενθαρρύνεται το αίσθημα συνοχής, ομαδικότητας, αλλά και αλληλεγγύης της σχολικής κοινότητας.

Μια ακόμη ιδέα είναι να προτείνετε στα παιδιά να αναζητήσουν, με αφορμή κάποιο επεισόδιο, τις δικές τους δεξιότητες, τα δικά τους στοιχεία ή τα δικά τους "κόλπα", που τα βοήθησαν να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα. Στη συνέχεια μπορούν να δημιουργήσουν τις ανάλογες αφίσες ή κολλάζ, δίνοντάς τους την ονομασία "Τα Δυνατά Μου

Στοιχεία”, και να τις χρησιμοποιήσουν για να στολίσουν την τάξη τους ή πιθανόν και το δωμάτιό τους. Με αυτό τον τρόπο θα θυμούνται τα δυνατά στοιχεία τους τα οποία αξιοποίησαν προκειμένου να ξεπεράσουν μια δύσκολη κατάσταση.

Παράλληλα, μπορείτε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να διερευνήσουν εναλλακτικές συμπεριφορές ή αντιδράσεις των πρωταγωνιστών και να αναλογισθούν την πιθανή εξέλιξη της ιστορίας κατασκευάζοντας κάρτες με ερωτήσεις που αφορούν κάθε επεισόδιο. Για παράδειγμα “Τι θα γινόταν αν ο Κορονάκος απαντούσε...;” ή “Τι θα γινόταν εάν η Ιολίνα συνέχιζε να...;” ή “Τι μπορεί να σκέφτηκε ο ήρωας όταν...;”. Με αυτό τον τρόπο καλλιεργείται η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη καθώς και η ενσυναίσθηση.

Η δημιουργία ενός «βάζου» με τα κατορθώματά των παιδιών από την εποχή του κορονοϊού, είναι μία ακόμη δραστηριότητα. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφθούν και να γράψουν σε ένα μικρό χαρτάκι όλα εκείνα που έμαθαν να κάνουν αυτήν την περίοδο (χρήση υπολογιστή, ηλεκτρονική αποστολή εργασιών, κλπ) ή ποιες δυσκολίες κατάφεραν να ξεπεράσουν. Βάλτε όλα τα χαρτάκια μέσα στο βάζο και επιλέξτε να τραβάτε καθημερινά από ένα και να το συζητάτε με τους μαθητές σας. Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα θα τονωθεί η αυτοπεποίθησή τους καθώς θα συνειδητοποιήσουν πόσα πράγματα πέτυχαν να κάνουν αυτήν την περίοδο και θα νιώσουν ότι μέσα από αυτήν την κρίση βγήκαν πιο δυνατοί.

Η ανάγνωση της ιστορίας και η επεξεργασία της μπορεί να αποτελέσει και μια καλή αφορμή για έγκυρη ενημέρωση και σωστή πληροφόρηση των μαθητών για θέματα που αφορούν στην πανδημία. Στα πλαίσια

αυτά είναι σημαντικό να διερευνήσετε τις γνώσεις τους γύρω από θέματα όπως μέτρα ατομικής προστασίας, τρόποι μετάδοσης του ιού, κλπ., και να τους δώσετε έγκυρη πληροφόρηση χρησιμοποιώντας απλή και κατανοητή γλώσσα. Επιστρατεύοντας την φαντασία σας μπορείτε να δημιουργήσετε με τα παιδιά ένα παιχνίδι γνώσεων που αφορά στον κορονοϊό. Αυτό μπορεί να έχει τη μορφή πολλαπλών επιλογών, σωστού/λάθους ή και αντιστοίχισης. Μπορείτε μάλιστα να το δημιουργήσετε συνεργατικά μαζί με τα παιδιά, αναθέτοντάς τους δραστηριότητες όπως την εικονογράφιση, τη συγγραφή των κανόνων του παιχνιδιού ακόμη και την εύρεση σχετικών πληροφοριών.

Με αφορμή τις περιπέτειες της Ιολίνας και του Κορονάκου μπορείτε να συζητήσετε με τα παιδιά και να τους ζητήσετε να μοιραστούν σκέψεις και προτάσεις σχετικά με τρόπους που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην τήρηση των μέτρων πρόληψης και προστασίας σε επίπεδο τάξης, σχολείου, ακόμη και κοινότητας. Συζητήστε για τους τρόπους που αντιμετώπισαν αντίστοιχα θέματα (όπως κανόνες υγιεινής, υπεύθυνη συμπεριφορά, συνεργασία, ομαδικότητα, φιλία) οι πρωταγωνιστές μας και ενθαρρύνετε τα παιδιά να βρουν εναλλακτικές λύσεις σε ένα από τα προβλήματα που απασχολεί τους μικρούς μας ήρωες. Έτσι θα τους ενισχύσετε το αίσθημα ότι μπορούν όχι μόνο να αναζητήσουν λύσεις σε πιθανά προβλήματα αλλά και να αντιμετωπίσουν μία κατάσταση.

Επιστρέφοντας στο σχολείο είναι σημαντικό να έχετε κατά νου ότι τα παιδιά είναι πιθανόν να παρουσιάσουν απρόσμενες συμπεριφορές αλλά και έντονα συναισθήματα μετά από αυτό το μεγάλο διάστημα παραμονής στο σπίτι. Παρέχοντάς τους στήριξη θα ενισχύσετε και θα προαγάγετε την ψυχική τους ανθεκτικότητα ενώ θα διευκολύνετε την ανάκαμψή τους. Στα πλαίσια αυτά, μπορείτε να συνεργαστείτε με τα

παιδιά που συμμετέχουν με φυσική παρουσία στην τάξη προκειμένου να βρείτε πιθανούς τρόπους στήριξης των μαθητών που επιβαρύνθηκαν από τον εγκλεισμό καθώς και εκείνων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες. Με αφορμή την ιστορία των ηρώων μας μπορείτε να διερευνήσετε τα συναισθήματα των μικρών πρωταγωνιστών αρχικά και στη συνέχεια των μαθητών σας. Βέβαια, κάποια παιδιά μοιράζονται εύκολα τα συναισθήματά τους ενώ κάποια άλλα δεν τα εκφράζουν καθόλου. Σε αυτήν την περίπτωση μπορείτε εσείς να τα ενθαρρύνετε προτείνοντας τους κάποιες ιδέες.

Καθώς πλησιάζει το τέλος της σχολικής χρονιάς θα μπορούσατε να οργανώσετε ακόμη και ένα πρωτότυπο κλείσιμο αυτής της διαφορετικής χρονιάς. Θα μπορούσατε να προσφέρετε σαν αποχαιρετιστήριο δώρο στους μαθητές σας εκτυπωμένα τα επεισόδια της ιστορίας μας ώστε να ανατρέχουν σε αυτά όταν τα μαύρα σύννεφα των σκέψεων τους, τους κατακλύζουν.

Κ. Πουλάκη-Ευταξιοπούλου

Ειδική Παιδαγωγός, M.Ed Ειδικής Αγωγής

University of Manchester

**Τμήμα Θεραπείας
Παιδιών και Εφήβων**

Α. Καλαντζή-Αζίζι, Α. Παναγιωτοπούλου, Κ. Σοφianoπούλου,
Μ. Ελευθεριάδου, Κ. Πουλάκη-Ευταξιοπούλου

© 2020 Ινστιτούτο Έρευνας & Θεραπείας της Συμπεριφοράς
www.ibrt.gr